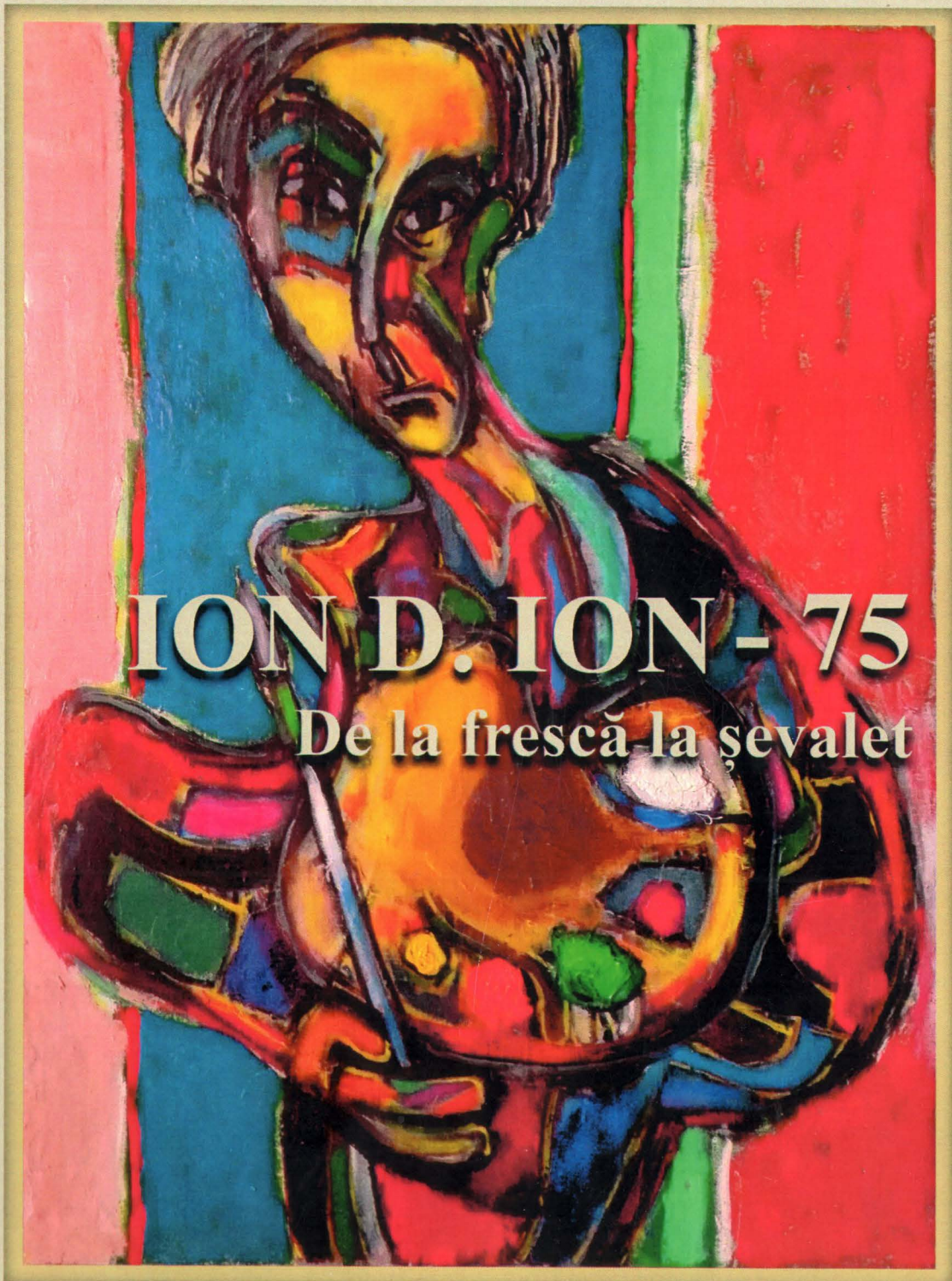

Felicia Grigorescu

ION D. ION - 75
De la frescă la șevalet

Editura Muzeului Sătmărean

Producători:

CONSILIUL JUDEȚEAN SATU MARE

MUZEUL JUDEȚEAN SATU MARE

COPERTA 1 : PICTORUL

TITLU CATALOG : ION D. ION - 75

DE LA FRESCĂ LA ȘEVALET

AUTOR : FELICIA GRIGORESCU

COPERTA, CONCEPT GRAFIC, FOTOGRAFII : CRISTINA BUSUIOC

DTP & LAYOUT : CRISTINA BUSUIOC

TEXTE : MIHAELA GRIGOREAN, EUGEN MUNTEANU,

CRISTINA G. OPRIȘA, DOREL PETREHUȘ,

CORNELIU POP, ION POP PRILOG, REMUS VÂRNAV

MULȚUMIRI : PREOT TĂMAȘ GHIȚĂ SERGIU - BOGHIȘ,

PREOT ANDREI TODOR - SĂNMIHAIU ALMAȘULUI,

DIANA KINCSES, MIHAI MOCANU,

DUMITRU BONDREA, AURELIAN BUSUIOC

Felicia Grigorescu

ION D. ION - 75
De la frescă la șevalet

Editura Muzeului Sătmărean
2019

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

GRIGORESCU, FELICIA

Ion D. Ion - 75 : de la frescă la șevalet / Felicia Grigorescu. - Satu
Mare : Editura Muzeului Sătmărean, 2019

Conține bibliografie

Index

ISBN 978-606-8729-13-8

75

Felicia Grigorescu

La început a fost fresca

Născut în comuna Poiana din Dâmbovița, artistul a manifestat o aplecare spre pictură încă din copilărie, când s-a apropiat și de viața religioasă. Mama i-a fost alături și cel mai puternic sprijin, în visul de a-și urma pasiunea, într-o vreme când sănătatea îi era șubredă. A urmat un liceu de artă în București, perioadă în care a fost coleg cu Sorin Dumitrescu. Face ucenicie în pictura bisericească încă de pe vremea liceului, când cunoaștem că a lucrat la mănăstirea Văratec (informație de la pictorul Ioan Pop Prilog). Apoi lucrările au început să fie asumate pe cont propriu, la început în zone mai apropiate de casă, bisericile: 1967 - Potlogi II din Dâmbovița, tehnica ulei, 1976-78 - Ianca din Olt, tehnica frescă, 1968 – Ulmi, și 1973-75 - Crevedia Mare, din Giurgiu, ambele tehnica frescă, 1971-72 - Clinceni și 1969-70 - Pisc, , din Ilfov, ambele tehnica frescă. Când n-a mai făcut față singur volumului de muncă, și-a luat un ucenic, un anume Anton, din Trestieni Giurgiu (informație de la familia artistului).

A urmat trecerea Carpaților în Ardeal, unde timpul acordat picturii bisericești alternează cu cel dedicat picturii de șevalet. Bisericile unde a pictat: 1981-82 - Ciocmani, și 1983-85 - Sânmihaiu Almașului, din Sălaj, ambele tehnica frescă, 1978-79 - Tur, tehnica frescă, 1987- 1989 - Boghiș, tehnica frescă, 1990 - Homorodu de Jos, tehnica tempera, 1992, 1994 - Vama, tehnica tempera, din Satu Mare și 2002-2004 - Popești, din Bihor tehnica tempera.

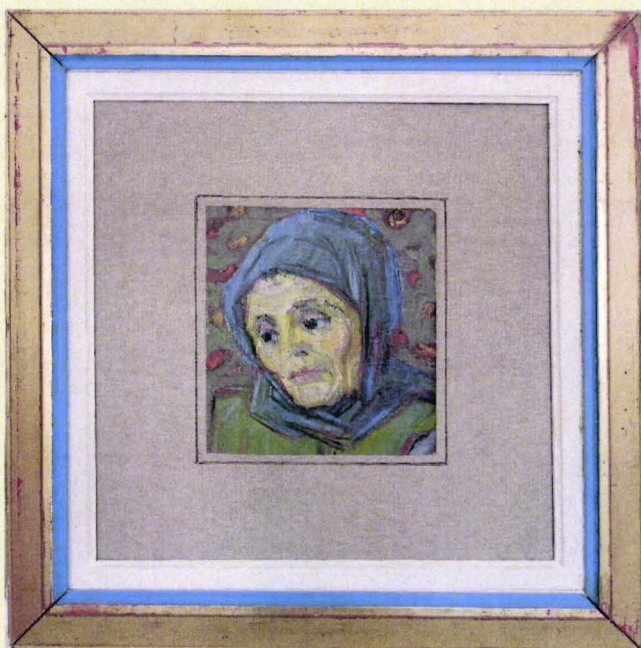
Acestora li se adaugă două biserici din Serbia, ambele în colaborare cu pictorul Ioan Pop Prilog, 1991 Maria Zam, tehnica ulei și 1993 Barice, tehnica tempera.

Îmbrățișarea acestei îndeletniciri, temporal se petrece în a doua jumătate din cel de-al șaselea deceniu al secolului al XX-lea, adică în plină perioadă oficială socialist-ateistă în România, când se desființaseră culte religioase și apoi începe demolarea de biserici. Riscul, totuși a fost asumat de pictor. Dar îmbrățișarea picturii bisericești i-a adus un beneficiu neprețuit: o largă independență personală, care o includea și pe cea financiară și la care nu a mai renunțat toată viața. A trăit fără a avea vreodată o carte de muncă.

Dacă în perioada începuturilor picturii bisericești personajele din scenele biblice prezentau un hieratism mai accentuat, în spiritul canonului bizantin (vezi biserică Ulmi), cu timpul, personajele pierd din sobrietate și siluetele longiline sunt înlocuite cu unele mai carnale, vestimentația acestora căpătând o atenție sporită, aceasta devine mult mai decorativă. Scenele care îmbracă pereții sunt bogate în personaje și înconjurare de roiuri de heruvimi, serafimi și îngeri. Scenele principale sunt încadrate în chenare cu motive geometrice sau frize de portrete biblice. De ademenea aceste ornamente îmbogățesc intradosul arcurilor precum și stâlpii interioarelor, acestea fiind tot altele, conepute în strânsă corelație cu arhitectura spațiului ecleziastic.

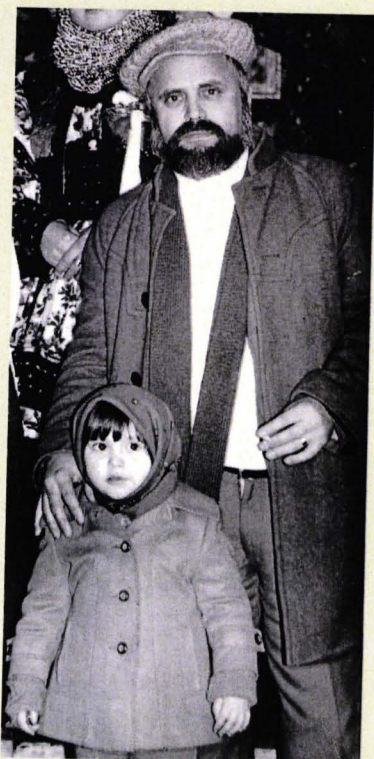
Din punct de cromatic, alegerile sunt foarte diverse, oscilând între extremele rece-cald. Dacă biserica din Sânmihaiul Almașului (vezi imaginile) prezintă fundaluri de culori predominant reci, care-i imprimă o oarecare sobrietate, respectiv albastre și verzi sau o combinație între acestea două, biserica din Boghiș este o revărsare de lumină din fundalurile în nuanțe de portocaliu (vezi imagini).

Mama artistului

**Ion D. Ion elev
primul din dreapta jos**

**Ion D. Ion și fiica artistului,
Anca**

Biserica Ulmi
1968

Biserica ortodoxă Sânmihaiu Almaşului, Sălaj

Felicia Grigorescu

Pictura de șevalet

a fost oarecum, o rană a începuturilor, după cum a mărturisit pictorul, o năzuință la a cărei ascensiune nu a renunțat. Șansa a venit dinspre grupul pictorilor negreșteni. Între aceștia și-a împlinit vocația. Pe lângă acest grup atât de bine încheșat și activ, climatul artistic negreștean a fost susținut și de pasionați ai artelor din Negrești Oaș, dintre aceștia amintindu-l pe inimosul și apreciatul doctor, Pop Mihai.

Amintirile se-nghesuie de-a valma, încă vii, peste un timp prea scurt, dar atât de plin. Popasurile expoziționale la muzeul sătmărean erau adevărate festinuri artistice, îndelung și minuțios elaborate. De fiecare dată cei peste 130 m de simeze gemeau sub greutatea și puternicele mesaje ce se doreau eliberate dintre geometriile șasiurilor. Efervescența evenimentului cuprindea întreg grupul negreștean, care venea cu toate particularitățile panotării de-acasă. Dar evenimentele erau și prilej de înflăcărate dezbateri, în doritele întâlniri cu artiștii prieteni sătmăreni.

Dintr-o proaspătă încă amintire, întrevăd mai mult vibrația decât silueta artistului. Ceea ce te cucerea ad-hoc, era magnetul ochilor, o privire scrutătoare, ce te învăluia exterior și în același timp îți sfludara și cel mai ascuns gând. Alături de mâna modelatoare, ochiul era judecătorul, filtrul rafinat, cel ce dădea măsura ultimă a lucrurilor. Rătăcind printre lucrările ce-și așteaptă onoarea simezelor, zeci de ochi te urmăresc, purtând istorii dinspre începuturi ce ne apar încă nedefinite din neguri de vremuri și mituri străvechi, absconse în adâncimi de găvane. Ochii din lucrările lui amintesc de minunata și colorata lume din arta Egiptului. Și poate și motivele unui zoofor bogat, prezent în pictura lui Ion D. Ion atât ca simbol cât și ca ironie. Scenele sau compozițiile lucrărilor sunt încărcate de mesaje transmise printr-o simbolistică cu care jonglează atât de, numai ca el. De asemenea am putea evidenția și o altă analogie cu arta egipteană, în pozițiile în care execută portretul, fie frontal, fie din profil.

Și revenind, la motivul ochilor, întreaga operă a lui Ion D. Ion este reflectarea lumii prin propriii ochi, o filosofie a existenței, certitudinea inexistenței răspunsurilor la marile întrebări:

DE UNDE?

DE CE?

ÎNCOTRO?

Motivul craniului ca simbol al trecerii efemere a omului prin lume apare foarte frecvent, alături de păsările “cu coic de argint”, de multe ori alambicate în multiple înnodări, petreceri și iar iviri din întrețeseri savant elaborate. Retortele chimiei vieții ard întreținând suspansul trecerii, pasiuni, sau se sting ca renunțări, în cenușa timpului.

Și dacă i-aș atribui un singur epitet, acela ar fi: INDEPENDENT. De foarte tânăr Ion D. Ion și-a construit un eșafod pe care puternica lui personalitate s-a zidit fără compromisuri și cu totală dăruire, pictând. A fost argumentul scuzelor târzii al înregimentării. Picta cu aceeași patimă cu care vorbea. Un crez nezdruncinat, o acceptare de destin.

Ion Dor. de Ion

Pictura lui Ion D. Ion impune privitorului o exigentă radicalitate în exercițiul interior al descifrării discursului plastic, în măsura în care necesită angajarea spontană, într-o derutantă experiență a înțeleșurilor în dialog cu neînțeleșurile. Singura cenzură a artistului este sugerată de acrobațiilor cromatice complementare și contrastante prin, între și dincolo de nivelurile de realitate claustrate în obiectivitate. Un spirit ancestral al conturilor care sugerează doar, fără a ivi întregul, străbate în fuior cromatic pânza țesută nonfigurativ din elemente antropomorfe, zoomorfe, acvatice sau obiecte ce compun sau recompun naturi statice sau structuri vegetale. Geometrismul zborului din Pasărea galbenă este răsucit de intensitatea trăirilor artistice, ondulând cromatic un văzduh lăuntric tăiat de liniile orizontice ale pământității corporale.

Liniile frânte de o discontinuitate ritmică, se re-configurează în țipătul culorilor, generând acorduri imaginative în dezacordurile disonante ale fluxului conștiinței. Perspectiva tablourilor lui Ion D. Ion se conturează abstract în adâncirea nișată a verticalității prin tăietura ofrandică a orizontalității unui Real distorsionat. Zvâcnirile expresioniste infuzate instabilității Realului conferă un dramatism polimorf ornamentelor simbolice ale lumii, ambiguizate transgresiv în peisaje onirice populate solitar de personaje întru-chipând energii aglutinate de fâțânile durerii: Pasăre rănită, Animal rănit, Obsesie, Icoana. Însemnele sacralității răstignesc evanescenta vitalistă a impulsurilor sufletești, orientând ochiul pictorului spre piscurile prăpăstioase ale urcușului spiritual și întorcându-i astfel vederea pe dinlăuntru...

O experiență - Nud a solitudinii umane furișate în fluidele cruste cromatice ale cronotopului afectiv al celui care s-a cuibărit grăbit în Noaptea polară a eternității, de unde ne privește curcubeic prin Fereastra dorului.... Ion Dor. de Ion

Mihaela Grigorean

In Memoriam Ion D. Ion

L-am auzit vorbind sau cântând de multe ori pe Ion D. Ion cu tonul, gestică și privirea sa memorabilă și parcă vedeam mereu simultan pictura sa plină de zbuțum, patos și maximă expresivitate la fel ca și personalitatea sa inconfundabilă. În expozițiile la care participa foarte activ tablourile sale de mari dimensiuni pline de originalitate se detașau și se impuneau puternic prin cromatica de o sonoritate tumultuoasă, pensulația împăstată și formele reduse la esența primordială. Această operă complexă și debordantă ce s-a impus puternic memoriei publicului va dăinui peste timpuri ca parte din zestrea noastră culturală iar artistului, omului Ion D. Ion îi vom simți mereu lipsa.

Eugen Munteanu

Remember Ion D. Ion

Un vulcan nestins este artistul care prea grăbit a plecat dintre noi, lăsând locul avalanșelor cromatice și verbale fără stăpân. Un personaj mereu hâtru, un pictor cu pânzele mereu întinse, ca niște vele gata de a fi lansate în bătălia cu vânturile și valurile ce îl năpădeau de fiecare dată cu îmbelșugată culoare și abordări din cele mai surprinzătoare. Expresive, picturile lui Ion sunt un cumul între abordări de natură arhaică, totemică sau abstractă, toate cu amprenta unui umor subtil ce se degajă din tablourile sale. El a știut să facă pact cu întreaga istorie a creației plastice, neuitând de obârșie, de locul unde s-a stabilit pentru totdeauna: Oașul. De aici și cromatica de contrast, alăturările de complementare ce fac din tablourile sale adevărate strigăte de culoare. Deloc pașnice, creațiile lui Ion D. Ion au fost să rămân provocări, întrebări, peceți ale unui artist tumultos în viață și creație.

„Pi casă” se află și acum, așa cum tatăl său spunea adesea, neînțelegându-i căutarea și ironizându-i maestrul: pe marele Picasso. Un cocoș în bătaia vântului ce și-a căutat efervescent direcția, vocația, în tumultul vieții pe care a iubit-o până la sacrificiu. Din mijlocul pânzelor în care culoare și imagine se roteau ca într-un ocean caleidoscop, artistul a plecat dintre noi și ne-a lăsat moștenire tărâmurii colorate, întinderi de unde încă mocnită, prezența sa trăiește cu fiecare tablou semnat direct din tubul de culoare.

Culoarea a fost liantul între minte, gând și mână, cea care i-a fost „vinovată” tot ce el a creat. Din biserică, din grupul Buneinvestiri, de pe pânze, lava sa cromatică s-a răspândit în erupții creatoare și fiecare întâlnire cu el este o emoție cu răsunet maxim.

Expresive, tablourile sale îți trimit nervul, neliniștea, căutarea ce mereu i-au străbătut ființa. În fața lor, te întrebi, te încarci și găsești răspunsurile unui suflet dăruit freamătului creației.

Cristina Gloria Oprișca

Ion D. Ion...

Când mă gândesc la el, parcă mi se derulează un film cu întâlnirile, expozițiile realizate împreună, chefurile care urmau, nu lipsește din acest film nici pictorul Ion Gozman.

Ion, un temperament vulcanic ca om, dar și în pictură, aștepta cu nerăbdare Art Buneinvestire și întâlnirile noastre dinainte și de după vernisaj.

Am multe amintiri, ar fi multe de spus, dar eu nu sunt un bun povestitor. Închei apreciind extraordinarul efort pe care îl face Felicia Grigorescu pentru artiști.

Dorel Petrehuș

Sub nucul de la MUZEUL ÎN AER Liber, întâlnire cu niște poeți francezi. Amabilități, prezentări: Remus, Dorel, Corneliu, Ion D. Ion. Ion detaliază: Jean D. Jean (Nu vă amuzați, s-au mai văzut cazuri, vezi De Gas).

După ce și-a făcut mâna la biserici de pe lângă București(Ulmi, Piscu, Clinceni), acest frescar dâmbovițean, născut în Poiana, localitate dăruită cu un atât de frumos nume, își ia sarsanalele, pensulele, culorile și trece Munții Carpați.

Urmând rătăcitoarele cărări ale artei ajunge în Sălaj, la Sânmihaiu Almașului. Consecința este o pictură făcută cu suflet, după tipicul zugrăvirii în frescă, utilizând tonuri potolite, animate de accente cromatice.

În continuare drumul îl poartă în Țara Oașului. De ce ar rămâne un regățean în Negrești-Oaș? Simplu: are de pictat o biserică, peisajul este blând, ca pretutindeni, femeile sânt frumoase, oșenii prietenoși, pălınca este dulce, iar țâpuritura lucește ca un cuțit în soare.

Și cum lucrurile au un oarecare parcurs și oarece finalitate, Ion renunță la hainele „de șantier” și își pune cămașa de mire. Se stabilește în Țara Oașului.

În perioadele când nu se putea lucra la biserici face pictură „de șevalet”, activitate ce-l absoarbe cu totul, ocupându-i mintea și sufletul. Era suficient de inteligent și poseda destul fler artistic. Muncește mult și cu un mare efort, băjbâie, experimentează, își caută drumul, „stilul”, se complică, se îndoiește, o ia de la capăt. Nu-și face schițe, pictează la dimensiuni mari. Obține lesne lucrări de artă bisericească. Verile le petrece pe „șantiererele” diverselor locașuri de cult, toamna târziu și iarna începe chinul în fața șevaletului. Se transformă în robul culorilor de ulei și al pânzelor de in. Mă chema la atelierul său ca să-mi arate producția din ultimele zile. Firește ne consultam, ochii îi luceau, animați de un drăcușor ce venea din străfundurile ființei lui și atunci scotea o pălincă bună, umplea paharele și pe al său îl ridica la înălțimea capului și rostea sentința - SUFLETE, AMU' TE - NEC!

Așa o ducea până după BUNAVESTIRE, când vremea devenea propice picturii bisericești și deodată dispărea să-și continue lucrarea întreruptă.

Voi aminti câteva momente (dar câte nu au fost?) din cotidianul existenței sale.

Telefon. Doctorul MIHAI POP: - Popicule, du-l pe Ion D. Ion în Bihor că trebuie să picteze o biserică. Vă dau mașina mea și bani de benzină.

În zi de duminică, la sfârșitul slujbei divine, Ion trebuia să se întâlnească cu preotul și cu epitropii. Ajungem. Ion parlamentează despre lucrare, costuri etc. Câțiva localnici mă abordează: Domnu' șofer, nu vă supărați, Domnul Pictor este un om credincios? Fumează ? Bea ? Are vr-o snagă? Răspunsul „șoferului”: Nu numai că este credincios, dar cunoaște tot tipicul și, mai mult, are o voce de cantor. Fumează. Când își termină munca, nu refuză o bere. Snaga lui este munca. Omeniți-l și peste doi ani o să veniți cu plăcere și cu mândrie la biserică!

În ajunul unui Crăciun, după 1989, la parterul blocului unde stătea Ion D. Ion, pictorul Mihai Olos, îmbrăcat cu o blană de lup, cu plete respectabile, neștiind care era apartamentul lui Ion, răcnea cât putea: 'Încotricatu', ești acasă? (Toate ușile apartamentelor s-au deschis, și toate vecinele au privit curioase, iar Ion, de la ultimul nivel, îi făcea semne disperate prietenului său să tacă). Vino să mergem la Călinești, la o femeie care știe să împlătească miresele, că vreau să-mi împlătească și mie părul. Ion, bunul samaritean, nu refuză. Se duc la femeie, care nu și nu, îi refuză categoric, era doar Ajunul Crăciunului. Păcat de happeningul ratat din pricina unei hair stylist neînțelegătoare!

*

Toamnă, sfârșit de șantier pictural la Homoroade. Popa cere ajutorul CAP - ului ca să-l „repatrieze” pe Ion D. Ion. Mijlocul de salvare este camionul CAP - ului, în care pictorul își încarcă materialele. Sosesc la Negrești și desantul pictural este debarcat. Șoferul își ia rămas bun și pleacă. După câțiva kilometri constată că geanta pictorului a rămas în cabina camionului. Nu se întoarce (vremuri de restriște și lipsă de motorină), dar lasă geanta la primul post de miliție.

Mă duc cu Ion după geantă. Milițianul îl întreabă de conținutul genții. Când aude de bani, îngălbenește. Nu a verificat ce conține tașca buclucașă! Ion înhață geanta, o deschide și de sub niște cârpe, dintre tuburi de culoare și ceva hârtii scoate un șomoioag de bani. Plecăm.

-Polonezu' (porecla găsită de Ion pentru mine), era să rămân fără FSN. (FSN = bani fără știrea nevastei), adică bani pentru pânză, culori, pensule, diluanți, șasiuri, cafea, votcă, țigări, bere etc, etc.

Așa se întâmplau lucrurile cu Ion D. Ion, care când era bun, nu era rău și când nu era rău, era bun.

Viața artistului este asemănătoare cu oscilația unui pendul care la fiecare trecere lasă pe nisipul podelei o dâră rectilinie, niciodată oscilantă. Atât doar că adâncimea trecerii diferă de la caz la caz, dar asta nu e treaba noastră, iar criticii sânt vigilenți și veghează mereu.

Corneliu Pop

Ion D. Ion, expresia unui dialog continuu peste timp, spațiu și culoare, o luptă cu îngerul creației cu obsesia unei viziuni artistice proprii a finalizărilor estetice. Artistul, coleg și prieten, un zbucium al structurilor formale, ne-a lăsat moștenire o pictură tensionată dar expresivă și emoționantă. Dincolo de simbolurile și elementele arhetipale, energia unei lumi fascinante, ne îndeamnă să pătrundem și să descoperim mereu, un univers de structuri cromatice seducătoare, exprimate printr-o formă stilistică originală. Astfel prin vasta creație artistică, Ion D. Ion ne transmite peste timp propriul mesaj-credință în adevăr și ARTĂ.

Ioan Pop Prilog

Ar fi împlinit astăzi 75 de ani. Și sunt convins că ar fi arătat aceeași energie ca întotdeauna. Și tot el ar fi fost sufletul grupului, chiar dacă între timp au plecat cei mai mulți, din Negrești ori de pe lumea asta. Pentru că așa a fost de la început, chiar dacă am înțeles asta destul de târziu.

A venit în 1978 ca să picteze biserica din Tur și i-a aflat aici pe Iosif Șaitoș, Corneliu Pop și Ioan Gozman. I-a aflat pentru că i-a căutat. Apoi a mai așteptat câțiva ani până au venit Dorel Petrehuș și Andrei Florian. Atunci au conceput proiectul care avea să se cheme Art Bunavestire.

Trăia pentru artă și apoi pentru prieteni. Era un artist adevărat și era convins că s-a născut pentru asta. Nu avea complexe față de alți artiști, pentru că nu l-au obsedat niciodată clasamentele, așa cum se întâmplă astăzi cu atât de mulți (sindromul Guinness Book, cum i-a spus cineva!) Alături de prieteni devenea un extraordinar povestitor. Și ne cânta minunate priceșne și muzici tradiționale adevărate. De puține ori l-am văzut atât de fericit ca în perioada când au pictat biserica de lemn din muzeu. Timp de aproape patru luni s-a întâlnit zilnic cu Cornel, cu Ion și cu Dorel.

A inventat sigla FSN cu mult înainte de 1990 (Prietenii știu cum și de ce!) Dar puțini au râs așa cum a râs el de fesenți și de urmașii acestora.

Nu suporta prefăcătoria și nu știa să mintă. Când a mers într-o audiență la primărie (cerea bani pentru o expoziție personală), primul lucru pe care i l-a mărturisit candid celui care-l primise a fost că nu l-a votat.

Ar fi trebuit să împlinească astăzi 75 de ani și ne e tare dor de el...

R. Vârnav

Gestul sacrificiului II
2014

Fereastră
2014

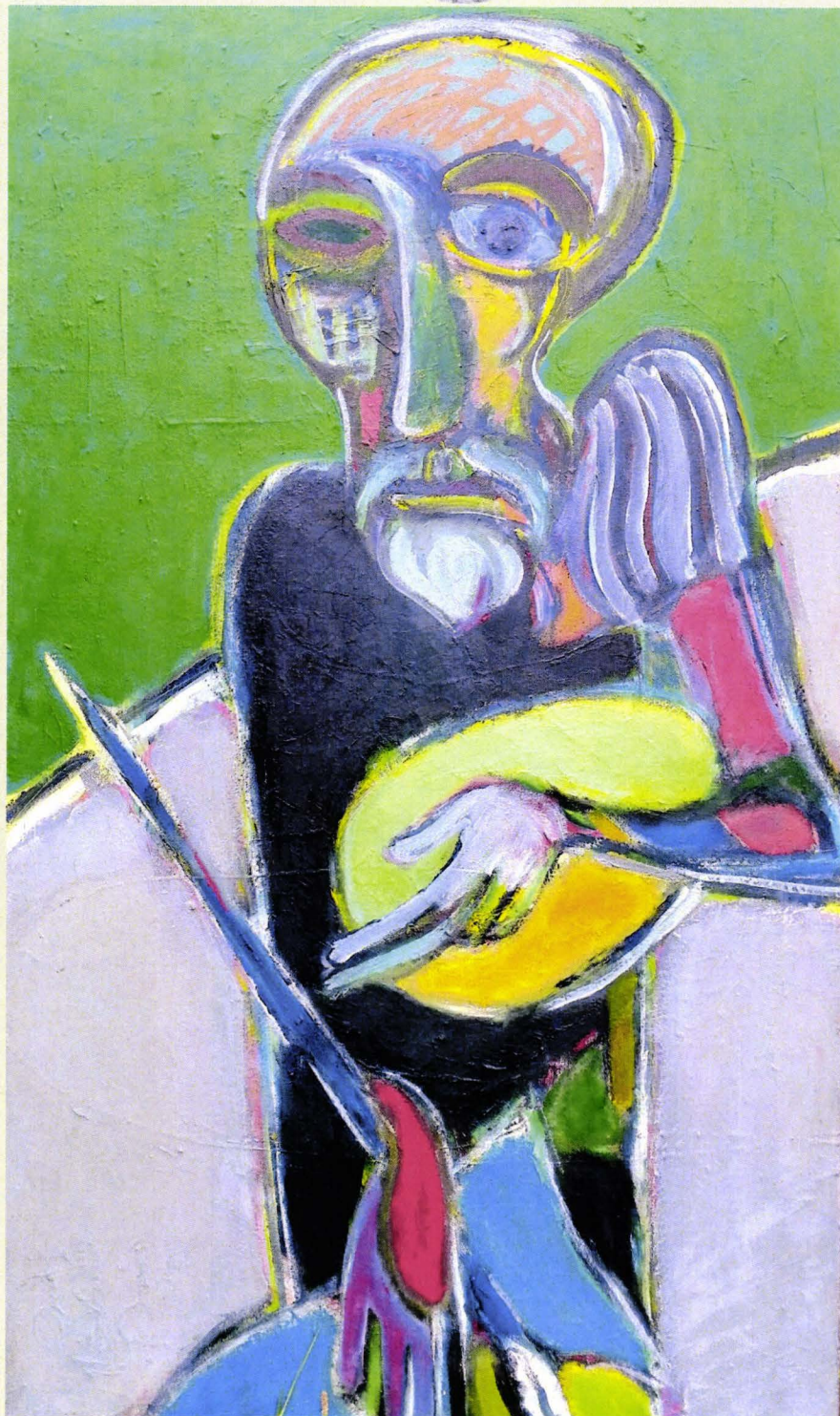
Gornist
2009

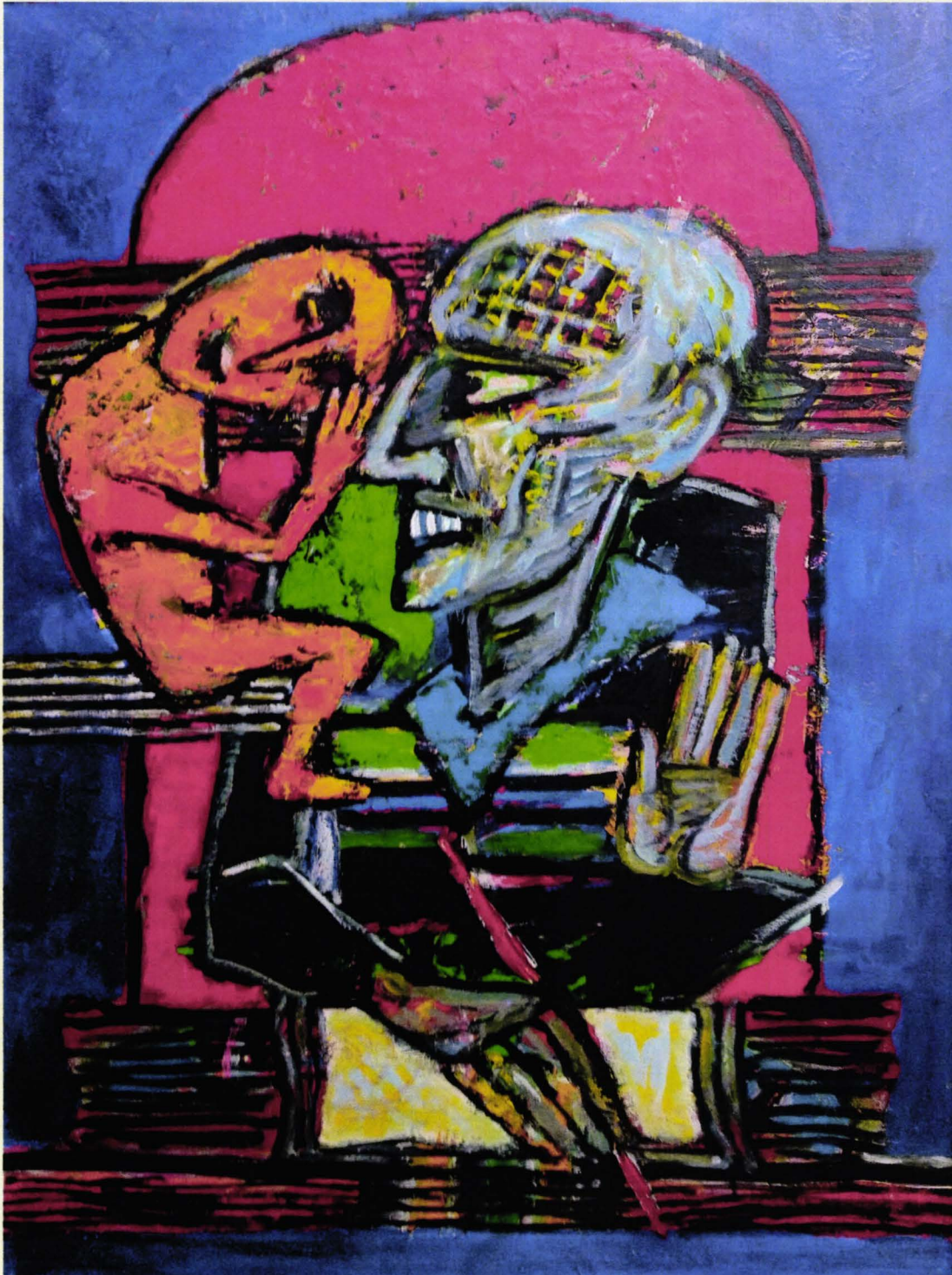
Nud albastru
2013

Icar
2013

Maestrul
2003

Vânzătorul de iluzii
2009

Sf. Francisc
2009

Vis
2014

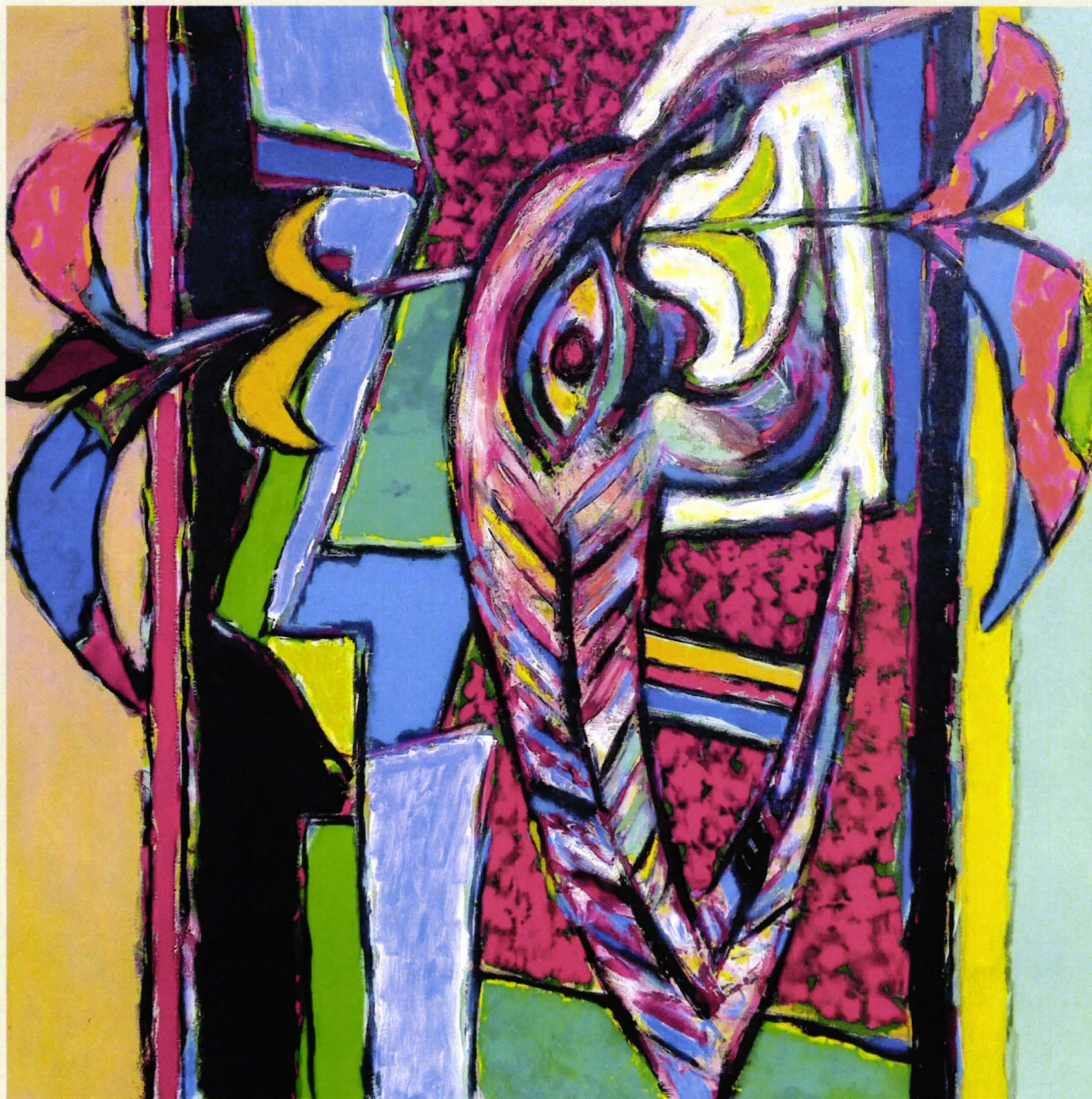
Rugăciune
2004

Oglinda mea
2012

Șomer
2009

Monstru
2012

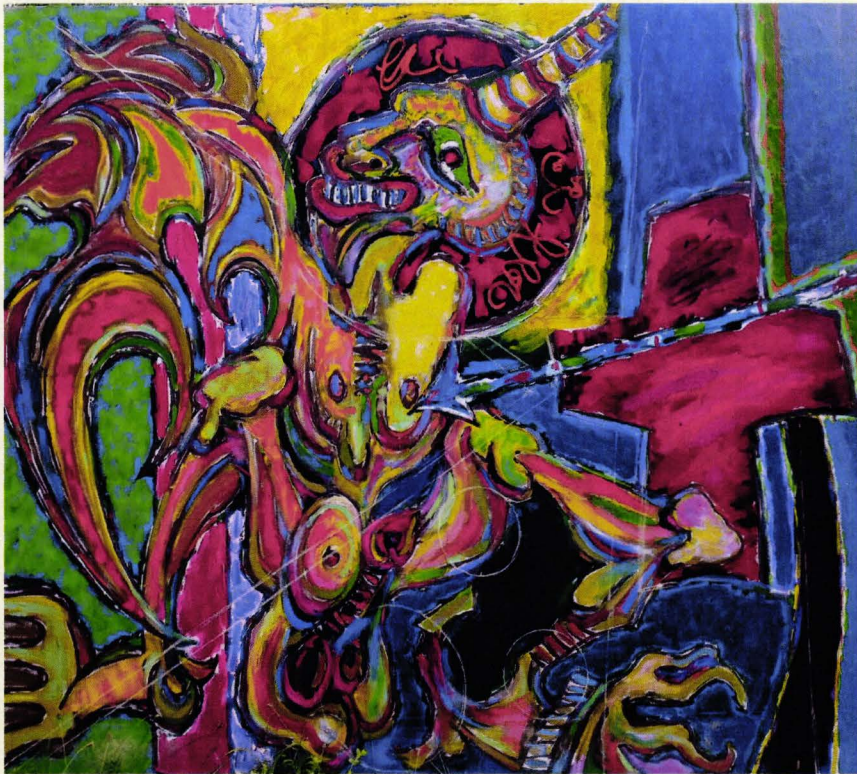
Fluturi

Scoici
2007

Zugrav
2008

Unicornul
2013

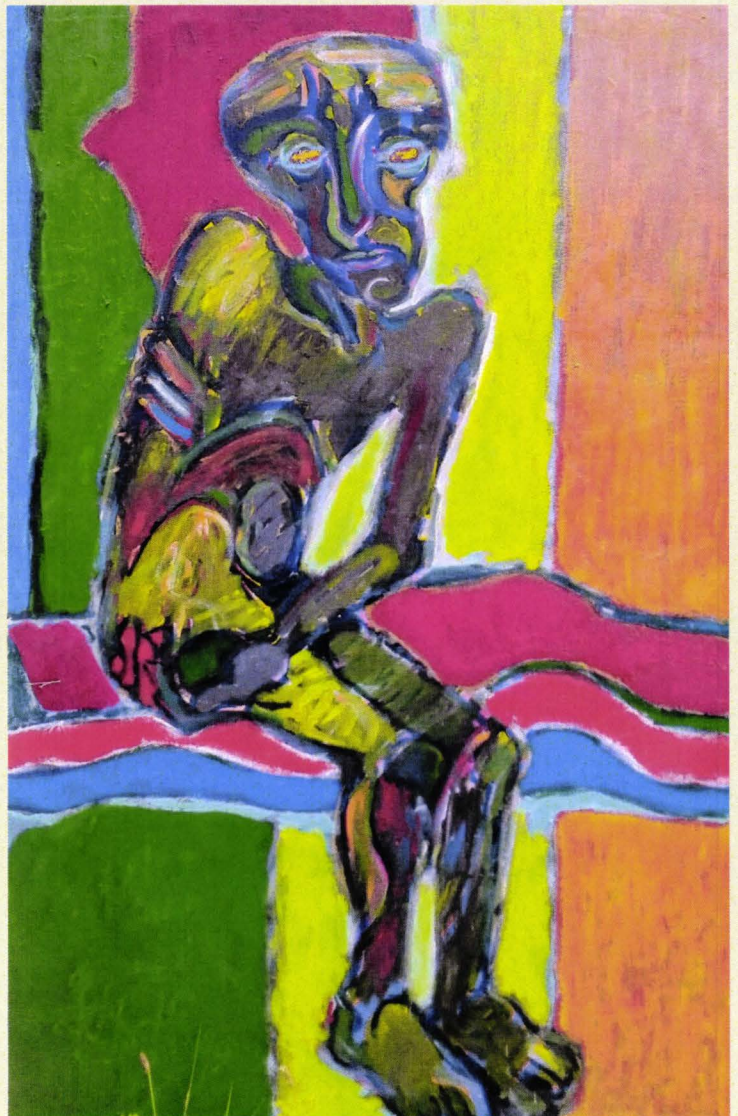
Chimie
2011

Ritual hip-hop
2002

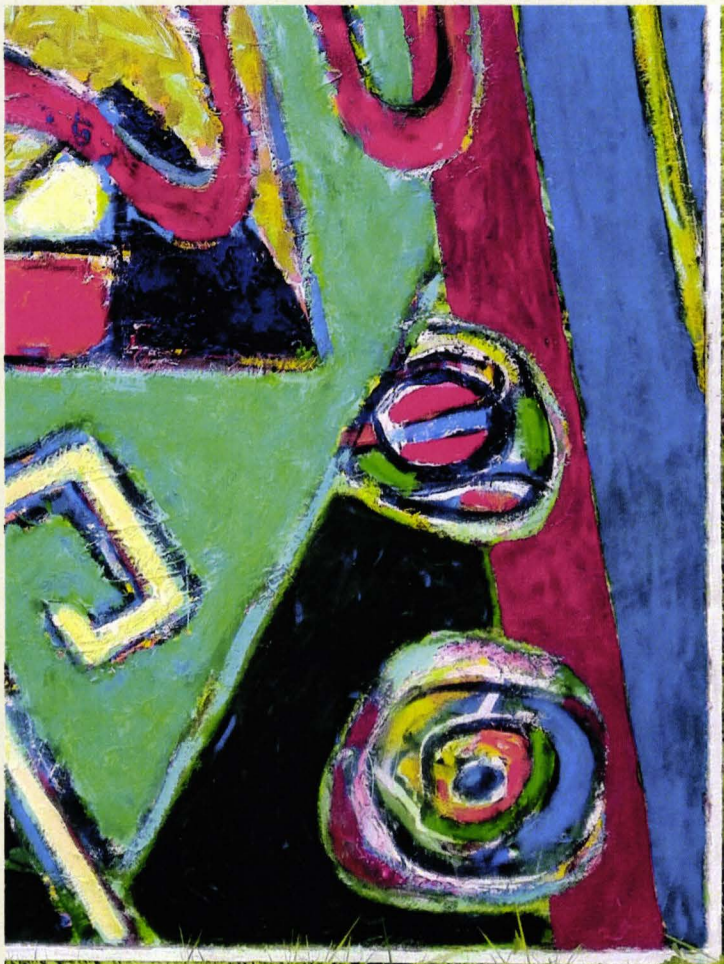
Nud
2012

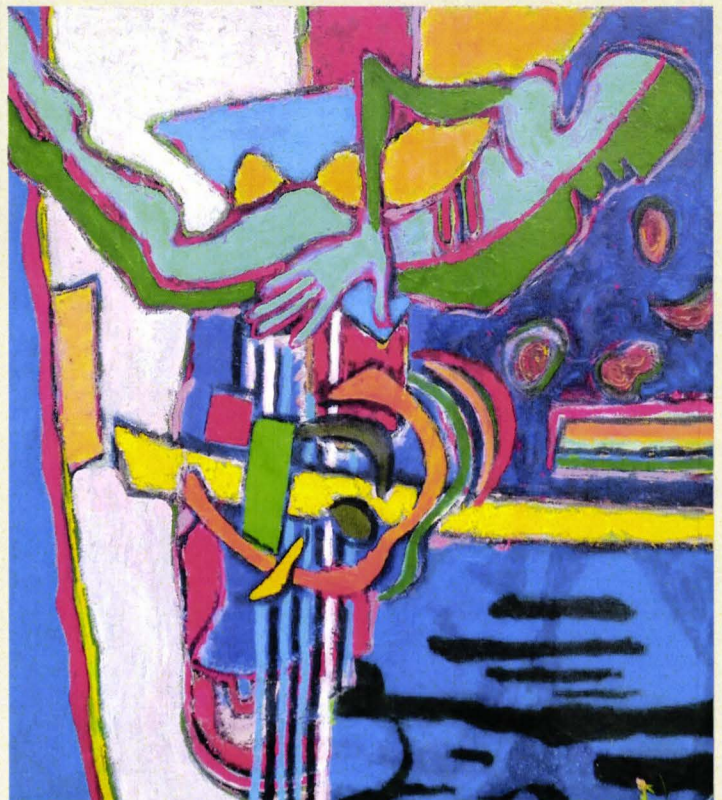
Handicapat
1998

Vraci
1998

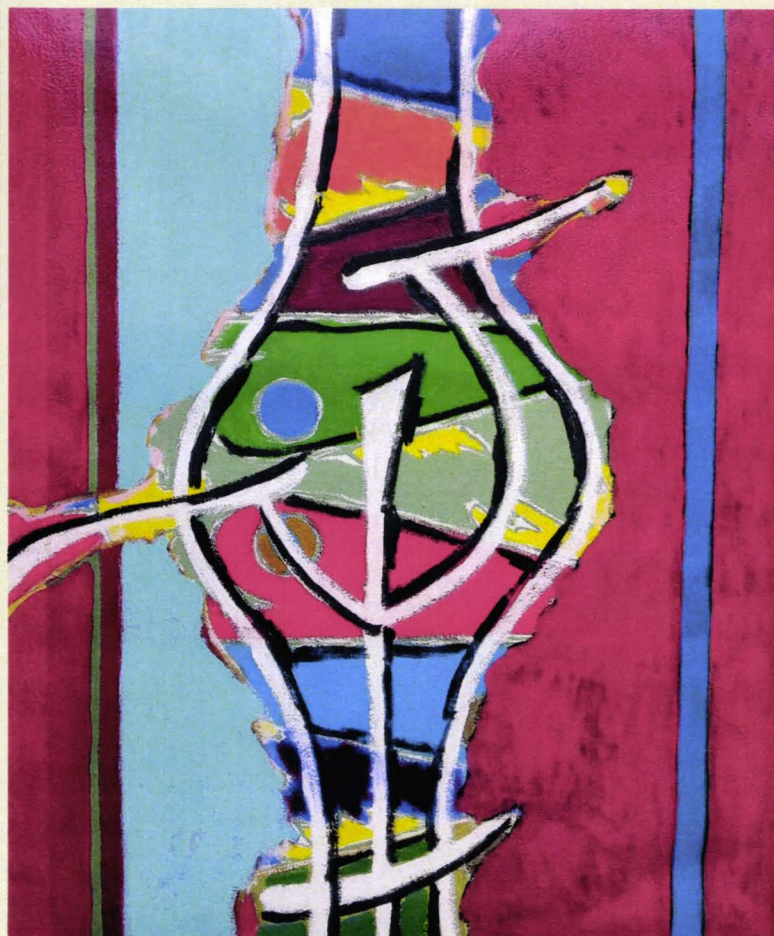
Obelisc
2010

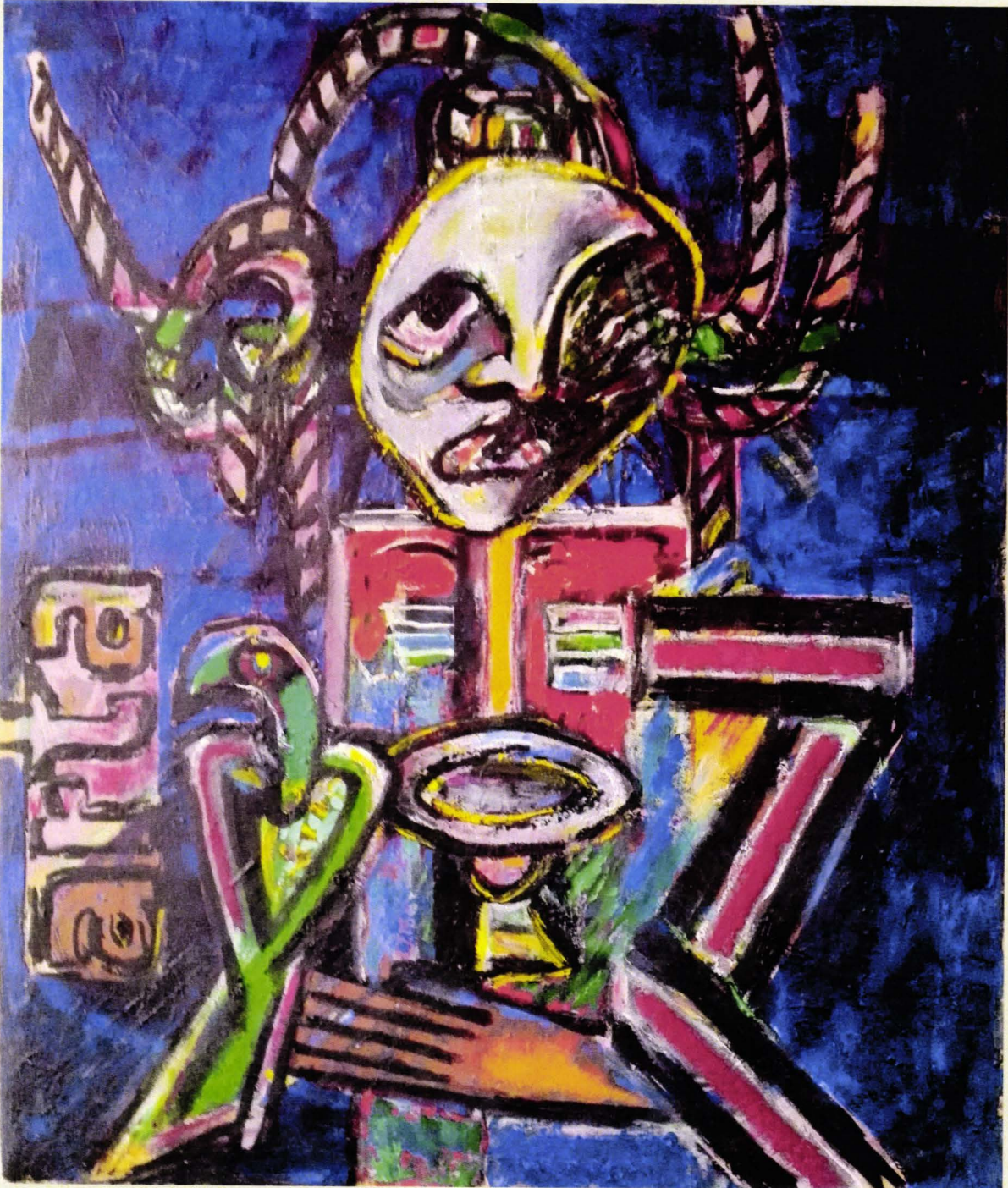
Icar
2010

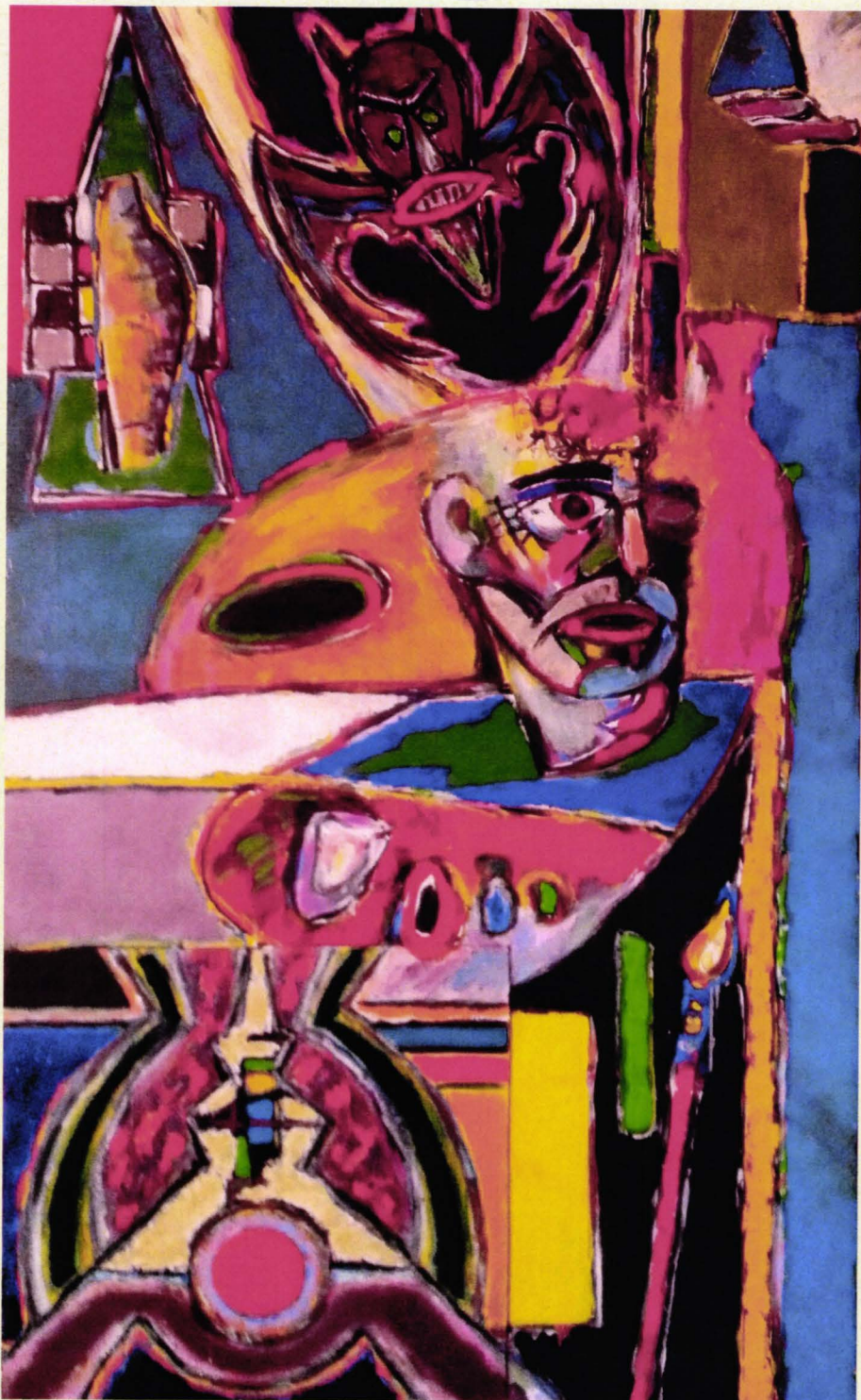
Sfârșit de coridă
2011

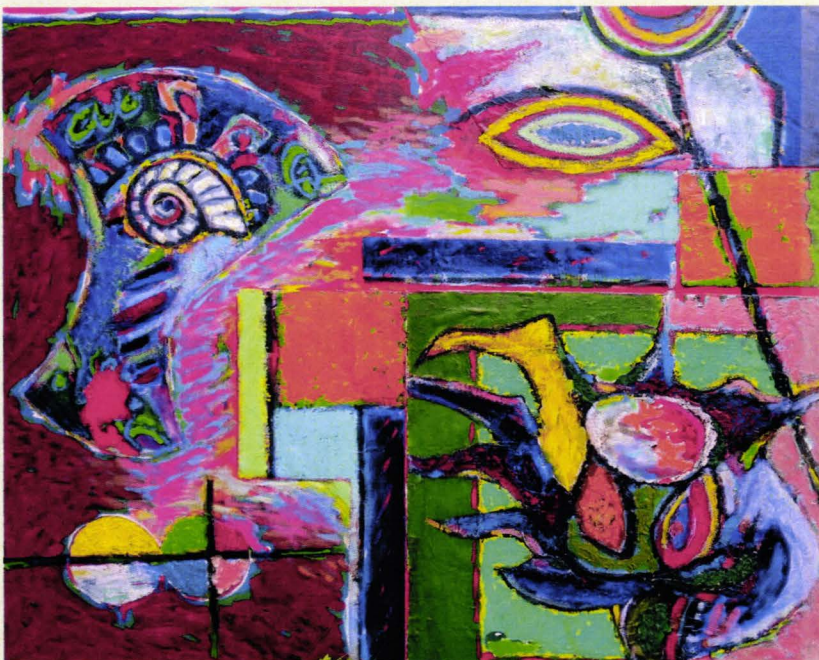
Relicvă
2012

Fata cu porumbel
2011

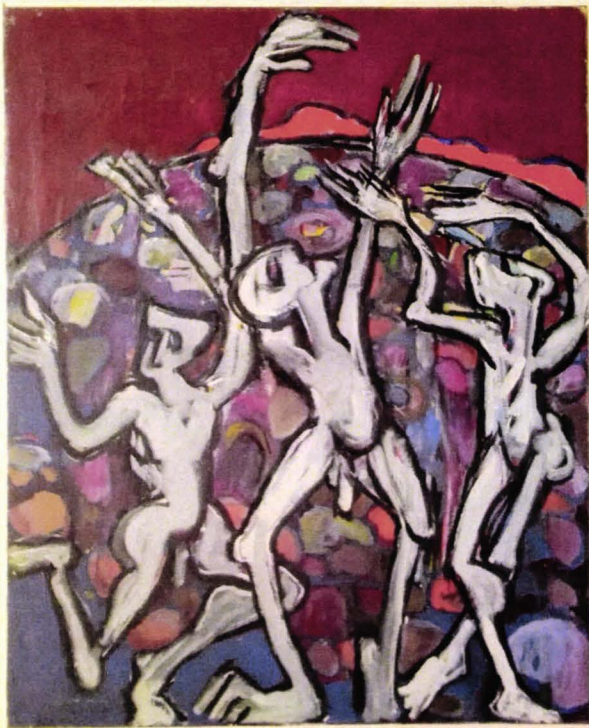
Epitaf
2013

Acvatică
2013

Mânz
2012

Dans păgân
2001

Noctambulii
1999

Moartea citește ziarul
2013

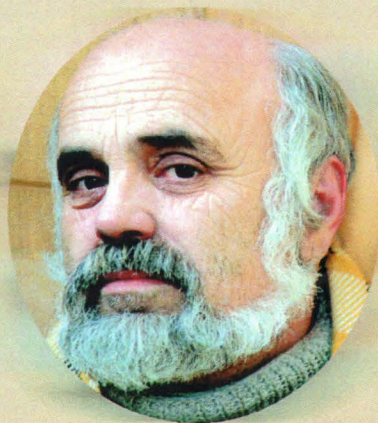

Moartea citește ziarul
2013 - detalii din atelier

Prieteni...

*"Numai cine știe să piardă,
rămâne întreg"*

Ion D. Ion

ISBN - 978-606-8729-13-8